

אנו בעד שפע מזון מרוכז

(שולחן עגול)

סימון ג'. טייס, מרילנד, בעל עדר של 55 בנות כלאיים, מהן 29 חולבות. בביקורת הרשמית בשנה שעברה הן הניבו בממוצע 6612 ק"ג חלב, 309 ק"ג שומן. משקו משתרע על פני 440 דונ"מ, מהם 220 אדמת ניר. הוא קונה כופתיות תערובת וכן תוספות שונות, ואינו מגדל במשקו כל גרגרים.

להלן שאלותינו ותשובותינו עליהן:

מהי התערובת המקובלת במשקך? מה שיעור החלבון הנעכל שבה?

לייזר: 2,000 ק"ג תירס אשכולים.

400 " כוספת סויה עם 50%.

100 " מולאסה; מלח ותוספות מינרליות באורח חפשי.

תערובת כוז מכילה 11 אחוז חלבון נעכל.

בוהאנון: 1,200 ק"ג תירס גרוס

300 " ש"ש לחוצה

300 " סובי חיטה

300 " כוספת סויה

300 " גפת כוהל מיובשת.

אני מגיש במנות קצובות את התוספות המינרליות ואת המלח. נוסף לכך אני מגיש כחצי ליטר מולאסה לכל פרה פעם אחת ביום. תערור בת זו מכילה 13.5% חלבון נעכל.

דייוויס: מחצית כופתיות ומחצית גרגרים

גרוסיס דק; 16 אחוז חלבון כללי.

קיפר: 1,500 ק"ג תירס גרוס

200 " כוספת פשתה

200 " גפת תירס

200 " פתיתי סלק (סחיט)

150 " מולאסה

200 " כוספת סויה

300 " של תערובת בת 16% (מכילה גם מינרלים ויטאמינים)

טאמינים

30 " מלח

40 " גיר

זוהי תערובת המכילה 14 אחוז חלבון.

רבות נכתב כבר על היתרונות שבהגשת מזון מרוכז בגודש. בהסתמך על מחירי השוק המקובלים כיום מסתבר, מתוך ניסויי הזנה, כי משקי חלב רבים היו יכולים להגדיל את רוור חייהם על ידי הגשת מנות מזון מרוכז גדולות מאלו שהיו מקובלות עד כה.

להלן אנו מביאים מתוך ניסיונם של חמישה בוקרים אשר עברו להזנה אינטנסיבית יותר במ"זון מרוכז. אנו מקווים שההערות הישירות מניסיונם תהיינה לתועלת לבוקרים באשר הם שם. ראשית — נציג את חמשתם:

הווארד לייזר — ממישיגן, מטפח בקר הולשטיני רשום, בעל עדר בן 92 ראש. משקו משרת על פני 1252 דונמים; את אשכולי התירס לתערובת הוא מספק ממשקו; הוא קונה מן החוץ כוספת סויה ומולאסה; 49 פרות ממשקו אשר נכללו בבקורת החלב הרשמית בשנה שעברה, הגיעו לתנובה ממוצעת של 6434 ק"ג חלב, 242 ק"ג שומן.

הארולד פ. בוהנון, קנטאקי, בעל משק בן 848 דונם, בעל עדר בן 31 ראש הולשטיניות רשומות ומעורבות. בביקורת הרשמית של השנה שעברה הניבו 24 מהן בממוצע 6875 ק"ג חלב, 263 ק"ג שומן. הוא מגדל תירס שמהווה כמחצית מן התערובת שהוא מגיש; את השאר הוא קונה מן החוץ.

וזלי ה. דייוויס ובנו, מסצ'וסט, מקיימים 30 ראש בקר הולשטיני רשום במשקם בן 240 דונמים; 15 מהן — פרות חולבות. בשנה שעברה, כך מעידים ספרי הביקורת הרשמית, הם הגיעו לתנובה ממוצעת של 7000 ק"ג חלב עם 270 ק"ג שומן. הם קונים תערובת בכופתיות, ואינם מגדלים במשקם גרגרים.

מארווין ק. קיפר, ניו יורק, משק בן 800 דונם ועדר בן 60 ראש הולשטיניות רשומות ומעורבות. 30 מפרותיו הניבו בשנה שעברה (בביקורת הרשמית) 7685 ק"ג חלב, 290 ק"ג שומן. הוא מגדל במשקו שני שלישים מן התערובת שהוא מגיש; את השאר הוא קונה.

כופתיות ליום קיבלו תוספות עד כדי 13 ק"ג מזון מרוכז ליום בס"ה; אלה המקבלות מנה יור מית למעלה מ-13 ק"ג זוכות אף ליותר מ-9 ק"ג כופתיות. הייתי סבור שגיוון המנה יגדיל את הצריכה מבלי שתוגש כמות יתירה של חלבון.

מהי הכמות הנאכלת ביום ע"י פרה ממזר-צעת ומחי הכמות המאקסימלית הנצרכת על ידי פרה כל שהיא?

ל: הפרה המוצעת מקבלת כ-9 קילו כשר היא בחליבה. הכמות המאקסימלית לפרה היא 18 ק"ג. הייתי מנסה עוד להגדיל את המנה אילו הייתי נוכח שתמורת כל קילו נוסף אקבל קילו חלב נוסף, וכי הפרה תכלה את המנה כדבעי.

ב: 7 ק"ג. 11 ק"ג.

ד: 9 ק"ג. 16 ק"ג.

ק: 7 ק"ג. 18 ק"ג.

ט: 9 ק"ג. 18 ק"ג. רק פרות ספורות זוכות ליותר מאשר 17 ק"ג.

מה היתה מנת התערובת היומית הממזר-צעת במשקך לפני שעברת לשיטת ההזנה הגדושה?

ל: 5.5-6.5 ק"ג ליום בדרך כלל.

ב: 4.5 ק"ג.

ד: 5.5 ק"ג.

ק: כ-5.5 ק"ג.

מהו סדר ההזנה בתערובת במשקך?

ל: מרבית העדר מקבלת את המזון הממזר-כו פעמיים ביום, בשעת החליבה בעמדות המ-רווחות שברפת. פרה אחת אני מאכיל 5 פע-מים ביום, שלוש פעמים בתא המיוחד שלה — בוקר צהריים וערב, ואת שתי הארוחות האחרות היא מקבלת בשעת החליבה, ככל היתר. חלק מן הפרות מקבלות מזון מרוכז שלוש פעמים ביום בהיותן בשיא תנובתן.

ב: אני מגיש תערובת פעמיים ביום, ברפת עמדות, בשעת החליבה.

ד: ארבע פעמים ביום. בוקר וערב ברפת.

טייט: תערובת כופתיות מסחרית בתוספת תערובת מ"מ מסחרית. הכופתיות מכילות 14 אחוז חלבון ותערובת התוספות — 9.5 אחוז.

מה מחירם של 100 פאונד (45 ק"ג לערך) מתערובת זו?

ל: \$1.90 עד \$2.30. הכל לפי העונה ומחיר הגרגרים.

ב: \$3

ד: \$3.70

ק: \$3.90

ט: \$3.32

מהו טיפוס התערובת שאתה מעדיף? האם שוקל אתה את האפשרויות של השימוש בכופתיות?

ל: גרוסה גס. לא ברגע זה.

ב: גרוסה גס. לא.

ד: גרוסה דק וכופתיות.

ק: גרוסה גס. לא שוקל אפשרויות השימוש בכופתיות כרגע.

ט: כופתיות (מוגשות כיום).

מהם השינויים אשר הכנסת בהרכב התערובת מאז עברת להזנה גדושה בתערובת? מדוע הכנסת שינויים אלה?

ל: השמטתי את שיבולת השועל מן התערובת על מנת להעשיר את המנה באנרגיה; כמו כן נראה שהתירס מניב טוב יותר באזורנו ואנו מקבלים ממנו כמות גדולה יותר של כלל חמרי מזון נעכלים לכל דונם.

ב: אני מגיש פחות חלבון. וזאת לשם בריאותה של הפרה.

ד: הוספתי את הכופתיות על מנת להחיש את האכילה בביתן החליבה. הפרות לא היו מסוגלות ללכות את המנה לו הגשתיה בצורת התפוזות המקובלת.

ק: השורה סולקה מן התירס וכמו כן הר-ספתי את הסחיט על מנת לספק כמות גדולה יותר של אנרגיה נקייה ולשפר את טעמה של התערובת.

ט: כל הפרות אשר קיבלו למעלה מ-9 ק"ג

פרות אשר חסרות פשוט את הכושר התורשתי להניב יותר חלב בהינתן להן יותר תערובת. כמו כן לא כל הפרות מניבות הרבה חלב בעת ובעונה אחת, וברור איפוא שלא כולן זקוקות למנה גדושה כזו.

ב: לא. חלק מן הפרות יקבל יותר מן המ גיע לו בעוד שהחלק האחר לא יקבל את מלוא המנה הדרושה לו.

ד: לא כיום. אמנם זה יביא חיסכון בע" בודה אולם לא תהיה לך ביקורת על הכמויות הנאכלות על ידי כל פרה ופרה, וכן לא תדע כמות החלב המונבת על ידה.

ק: לא. אמנם הייתי חוסך זמן על ידי כך, אולם ההתקדלות והצפיפות תהיה גדולה מדי, והרי הפרות נבדלות בהרגלי האכילה שלהן.

ט: לא. כל ההאבסה נעשית אצלנו ברפת, ובה הגשה חפשית תהיה בלתי נוחה; ואיננו יודעים, כמו כן, אם כל הענין ישתלם. כן חושש אני מפני ירידה באחוז השומן אם חלקו של המזון המרוכז יגדל יתר על המידה.

מה צריך להיות היחס בין מחיר החלב למחיר התערובת כאשר קוצבים את גודל המנה?

ז: דעתי היא שאם מחיר החלב עולה בדולר אחד למאה פאונד על מחיר 100 פאונד התערובת כדאי לי להגיש קילו תערובת נוסף תמורת כל קילו חלב נוסף. הלא אינך יכול לייטול את התערובת ולמכור אותה בעיר תמורת 5-3 דולרים למאה (פאונד).

ב: מחיר 100 פאונד חלב צריך להיות גבוה בדולר אחד ממחיר 100 פאונד התערובת. ד: שולי ריווח הנם הכרחיים בכל מקרה שהוא. יש להגיש תערובת עד לתחום בו תוספת החלב המתקבלת רק מכסה את מחיר התערובת המוספת ותו לא. כמות זו עלולה להשתנות, אולם בדרך כלל היא תהיה בתחומי 1:1, כלומר קילו אחד חלב תמורת כל קילו נוסף של תערובת.

ט: אם המחיר לחלב בן 4% בחצר המשק יירד אל מתחת למחיר התערובת המוגשת, אשר קול צימצום מנות המזון המרוכז.

וכן פעמיים בביתן החליבה. סחיט ותערובת חולבות גרוסה מוגשים ברפת העמדות לפני כל חליבה. ארוחות אלו מהוות כ-75 אחוז מכלל התערובות המוגשת; 25 אחוז הנותרים מוגשים בביתן החליבה עצמו. ארוחות אלו מורכבות מתערובת גרוסה דק וכופתיות. מכאן שהפרות מקבלות תערובת 4 פעמים ביום — לפני כל חליבה ובשעת כל חליבה.

ק: פעמיים ביום; ברפת.

ט: הכופתיות מוגשות לפני החליבה. התור ספת מוגשת, לאלו המקבלות אותה, לאחר מכן.

לפי מה אתה קובע את כמות התערובת המוגשת? האם שוקל אתה כל מנה ומנה? ל: גורמים מספר: כמות החלב המונבת, מצבה של הפרה, וכן באיזון מידה מסוגלת היא להיענות לתוספת תערובת על ידי הנבת כמות גדולה יותר של חלב.

אני מחלק את התערובת בדלי בן 10 ליטר'רים. אני שוקל לעתים תכופות למדי, כך שאני משוכנע שהפרות מקבלות אמנם את הכמות אשר התכוונתי לתת להן.

ב: התנובה האינדיבידואלית. אני מודד כל מנה ומנה. הדלי עם התערובת נשקל קודם לכן, כך שאני יודע בבירור כמה הוא מכיל.

ד: תנובה, משקל גוף, ושלב ההריון. התערובת נשקלת בכל ארוחה וארוחה.

ק: תנובה, גודלה של הפרה ומצבה הכללי וכן כושרה לאכול את התערובת בכמויות גדור לות מבלי להינזק. המנות נשקלות בכל ארוחה וארוחה.

ט: המצב הגופני, גובה התנובה, ומידת תיאבונה. הכמות נמדדת על ידי כלי מדידה (גאלון).

האם שקלת את האפשרות להגיש לפרות תוך תערובת באורח חפשי? מדוע, או מדוע לא?

ז: לא בתנאי הרפת שלי. אני מרגיש שבמקרה כזה תאבד כל ביקורת על כמות התערובת המוגשת. השתלטניות לא תאפשרנה כל גישה לאלו שהן פחות תוקפניות; כמו כן ישנן

ק"ג חלב ו־254 ק"ג שומן. 8 הבאות אחריהן החלו להניב מאז סתיו 1960, כאשר עברנו כבר להזנה בכופתיות ויכולנו ל"דחוס" בפרות כמויות תערובת גדולות יותר בדרך זו. והן גמרו תקופה של 305 יום ב־6214 ק"ג חלב ו־296 ק"ג שומן. יתכן אמנם ששמונה האחרונות עולות קצת בטיבן על הקבוצה הראשונה, אולם אין ספק שהן לא היו מסוגלות לעלות במידה כל רבה על אחיותיהן אילמלא החזיקו מעמד כל כך יפה משך כל התקופה. בעובדה זו אני רואה גורם מסייע חשוב ביותר להחזקת הממוצע של העדר שלנו מעל ל־270 ק"ג שומן, וזאת, למרות המספוא הגס הגרוע יותר שהוגש אותו זמן. בשנת 1958 היתה התנובה הממוצעת בעדרנו 5008 ק"ג חלב ו־238 ק"ג שומן. הפרות אשר זללו את כמויות התערובת הגדולות ביותר אף הראו את שיעור הרווחים הגבוה ביותר.

איזה חלק מן העדר הגיב על מנות התערור בת המוגדלות?

ל: מרבית הפרות הראתה עלייה בתנובה. אני חדל להוסיף לאותן הפרות אשר חדלות להגיב על תוספת גדולה יותר של תערובת. לרוב אלו הן הפרות הראשונות להוצאה מן העדר.

ב: 85% הגיבו, השאר לא. אלו נמכרו לבשר. ד: 90 אחוז הגיבו, השאר לא. ואלו סולקו מן העדר בהדרגה.

ק: אלו שאינן מגיבות מקבלות תערובת קלה וטעימה יותר, המכילה, למשל, יותר סחיט סלק.

מה הכעיות שנתקלת בהן? האם לגיל הפרה נודעת השפעה כל שהיא?

ל: לא מצאתי שפרותי מאבדות את התיאבון או נכשלות מבחינה כלשהי בקבלן מנת תערובת גדושה. לדעתי, כל עוד אני מגדיל את מנת התערובת במקביל לעלייה בתנובה הרי שהפרות זקוקות לתוספת אנרגיה זו.

פרות מבוגרות יותר תגבנה בדרך כלל קצת יותר להגדלתה של מנת התערובת כי כושר

מה היו הישגיו מבחינת התנובות בעדרך מאז עברת למנות תערובת גדושות? האם תוספת החלב שהושגה כיסתה את הוצאות המזון הנוסף?

ב: תנובות החלב בעדר עלו. תנובת החלב לראש עלתה, בממוצע שנתי, ב־900 ק"ג מאז התחלתי בהגשת תערובת בכמות גדולה יותר, וזאת — תוך השקעת אותה כמות עבודה.

התפתחות התנובות בעדרי:

השנה	מס' הפרות	תנובת חלב ק"ג	% השומן	שומן ק"ג	ק"ג חלב לכל ק"ג תערובת
1959	41	5156	3.68	190	2.6
1960	43	5906	3.69	218	2.9
1961	47	6408	3.78	242	2.7
1962	49	6438	3.75	241	*

* לא מסוכם.

לגבי השאלה השנייה, אני מניח שכן. מאז 1959 ועד תום 1961 הגשתי לכל פרה בעדר 450 ק"ג יותר תערובת, בממוצע שנתי. על ידי כך הגדלתי את ההכנסה מעל להוצאות ההזנה ב־60%. אולם אין הדבר כרוך בשינוי היחס שבין כמות הקילוגרמים של חלב לכמות הקילוריים גרמים של תערובת, כפי שאנו מתארים לעצמנו. ד: העלייתי את תנובת החלב בשיעור של 15-40 אחוז בפרותי השונות. התנובה הממוצעת לעדר עלתה משך שלוש השנים מ־5160 ק"ג חלב ו־185 ק"ג שומן ל־7006 ק"ג חלב ו־270 ק"ג שומן.

כן, וודאי! איננו מגישים יותר תערובת מכפי שמשתלם על ידי תוספת החלב המתקבלת.

ק: העלינו במידה ניכרת את תנובת פרר תינו והתנובה היא אף יציבה יותר.

בדרך כלל, כן. הפרה היא במצב גופני טוב יותר ואינה זקוקה לטיפול מיוחד בתקופת היובש (ההכנה).

ט: קבוצת הבנות הטובה ביותר שהיתה בעדרנו אי פעם היא מפר איירשירי וקבוצה של־מה של פרות מעורבות. 6 הראשונות הניבו בממוצע, לפני שעברנו להזנה בכופתיות, בת־קופה של 305 יום, ובהיותן בנות שנתיים, 5530

במזון מרוכז עשוי לשפר את בריאות העדר. לדעתי, עדיפה שיטה זו על פני הגשת שפע מספוא גם מאיכות גרועה.

כמה זמן לאחר ההמלטה מגיע אתה עם הפרות למנת התערובת המלאה?

ל: מיד עם ירידת הנפיחות בעטין ועליית התנובה, אני מתחיל להגדיל את המנה. הפרה תגיע למלוא מנתה כאשר תחדל לעלות בתנור בתה.

ב: כ־3 שבועות לאחר ההמלטה.

ד: תוך 10 ימים. אנו נוהגים בשיטת מנות עידוד (מנות מיקדמה).

ק: מוקדם ככל האפשר, לרוב תוך שבוע.

ט: לאלו המסוגלות לאכול כמויות כאלו, אנו מגישים 9 קילו ביום ההמלטה, ואנו מגדילים את המנה בהתאם ליכולתה של הפרה, ומהר ככל האפשר.

מהי תכנית החזנה במזון מרוכז במשקך לגבי מבכירות?

ל: עם רדת הנפיחות בעטין אני מתחיל בהגדלת מנת המזון המרוכז וממשיך להגדילה כל עוד הן מסוגלות להגדיל תנובתן.

ב: בערך ביחס של 1 ל־3 (ק"ג אחד מ"מ לכל 3 ק"ג חלב).

ד: לפני ההמלטה מקבלות המבכירות כמחצית מנת מזון המרוכז המגיע להן בהתאם לתצורות. ואחר כך דוחסים להן את מלוא התצורה בהתאם לתנובתן, במועד מוקדם ככל האפשר.

ק: בדרך כלל אני מגיש להן כקילו וחצי תערובת יותר מכפי המגיע להן על סמך תנובתן בלבד, כיוון שהן עדיין גדלות ומתפתחות ואני סבור שגופן זקוק לתוספת זו.

ט: אנו מתחילים בהגשת 5 קילו תערובת, 3־2 חודשים לפני ההמלטה, ומגיעים עד ל־14 ק"ג בתקופת החליבה; אנו משתדלים לאפשר את התפתחותן הגופנית ולמנוע ירידה במצב הגופני.

כמה מזון מרוכז מאכים אתה ליבשות?

ל: אנו משתמשים באותו סוג תערובת המוגש לחולבות ומגישים 4.5–10 ק"ג, בהתאם

ההנבה שלהן הינו בדרך כלל קצת גבוה יותר. מבלי להתחשב בגיל, יש להגיש לכל פרה ופרה תערובת בהתאם למלוא כושר ההנבה התורשתי שלה.

ב: שום בעיות. לא.

ד: הפרות אשר לא הגיבו היו בבחינת בעיה. רק כ־10 אחוז מן הפרות עוררו בעיות. כגון איבוד תיאבון או מחלות עטין. אלו הוצאו מן העדר בעוד שכל הנותרות הגיבו יפה. הפרות הצעירות צריכות להגיע לתנובה יומית ממוצעת של 18 ק"ג בהמלטה שנייה; אחרת הן מסירות לקות מן העדר.

אינני חושב שלגיל הפרה נודעת השפעה גדולה על מידת תגובתה להזנה מוגברת בתערובת. ק: לא היו לנו כשלונות כל שהם בפרות. בתשובתי הקודמת הסברתי מה עשינו עם אלו שאיבדו את תיאבונן.

כמעט ולא.

ט: שום בעיות. לא הבחנתי בכל השפעה שהיא.

האם הבחנת בנזק ארוך־טווח, או בתקלות מבחינת בריאותן של הבחמות?

ל: משך שלוש השנים האחרונות אני מגדיל את מנת התערובת בהתמדה ועד כה לא הבחנתי בכל נזק בבריאותן או בפוריותן של הפרות. נהר פוך הוא — נראה לי כי גבוהות התנובה וזקן קות למנה גדושה כזו של מזון מרוכז למען תוכלנה לשמור על מצב בריאות משביע רצון. ב: היו לי לא פחות בעיות התערבות בקרב המבכירות שלא קיבלו עדיין את מנת התערובת הגדושה מאשר בקרב פרותי אשר נהנו משפע המזון המרוכז.

ד: אנו נוקטים בשיטת הגודש במזון מרוכז מזה שלוש שנים ועד כה לא הבחנו בכל נזק שהוא בבריאותן של הפרות.

ק: אני מזין את פרותי בשיטה זו מזה שלוש שנים וכל שהבחנתי הוא שגבוהות התנובה מתממהות קצת בהתייחסותן.

ט: אינני סבור כך. בהתאם לדו"ח האי.בי.אם. (IBM) שלנו קיבלו פרותינו כ־60 אחוז מחומרי המזון שלהן בצורת מזון מרוכז. איש ביקורת החלב שלנו וכן רופא העדר סבורים שגודש

ד: על ידי ששיפרנו את איכות המספוא הגס, שמרנו על רמת הצריכה של המספוא הגס בצורה משביעת רצון בהחלט.

ק: הבדל קטן ביותר. נראה כי חלק מן הפירות הקטנות נהנה יותר מהמנה הגדולה של התערובת, משום שהן לא יכולות לצרוך הרבה מן המספוא הגס.

ט: אני מניח שצריכת המספוא הגס ירדה בדרך כלל היתה צריכת המספוא הגס אצלנו גבוהה למדי. כך, למשל, ב-1960 עלתה חלקה של התערובת בהספקת המזונות לפרות מ-49 ל-61 אחוזים. דו"ח האי.בי.אם. (IBM) מגלה ש-12 אחוז מחומרי המזון סופקו על ידי שחת, 12 אחוז על ידי התחמיץ ו-15 אחוז מן המרעה.

אב, נניח, שמצויה ברשותך שחת טובה השווה 25 דולר הטונה, כמה תהא מוכן לשלם עבור התערובת ולהגישה בגורש?

ז: על רגל אחת, נראה לי שהייתי מוכן לשלם 75 דולר הטונה עבור תערובת בת 14-16 אחוז חלבון. ושוב, מובן שהדבר תלוי במחירי החלב וביכולתה של כל פרה ופרה לנצל את עודפי המזון המרוכז (שהוא מספוא עשיר אנרגיה).

ב: 70 דולר הטונה.

ד: אנחנו משלמים 52 דולר עבור טונה שחת אספסת מקצירים שני ושלישי, וכל השינוי שאנו מכניסים בתפריט המ"מ מתבטא בירידה מ-16 ל-14 אחוז חלבון. דעתנו היא שיש להגיש לפרות שחת טובה, אחת היא מהו מחיר השחת. מחיר התערובת יקבע את ממדי חתירתנו לתנובות שיא. אנו שואפים תמיד לכסות את מחירה של תוספת התערובת בתנובות חלב מוגדלות.

ק: 75 דולר.

ט: לפי נתונייה של המחלקה לבקר-חלב באר-ניברסיטת מרילנד, 25 דולר עבור שחת קטניות טובה היא שוות-ערך ל-52 דולר עבור טונה תערובת. אחיה מוכן לשלם אף למעלה מזה ובלבד שלא תרד התנובה.

מחו ההבדל בכמות העבודה הנדרשת לפי שיטת הזנה זו?

ז: עלינו לטפל בכמויות הרבה יותר גדולות

למצבן הגופני. אני מצמצם את המנה למינימום עם התחלת התנפחותו של העטין וממשיך כך עד לתחילת ירידתה של הנפיחות עם החליבה.

ב: כ-2.5 ק"ג ליום.

ד: כל הפרות מקבלות כ-3.5-4.5 ק"ג ליום.

ק: 1.5-3.5 ק"ג.

ט: הכל בהתאם למצבן הגופני, אך המנה נעה בין 1.5 ל-9 ק"ג.

מחו לוח ההזנה שלך במספוא גם? כיצד נשתנה?

ז: אני מאביס כ-13 ק"ג תחמיץ תירס לכל פרה במאבוס, פעם אחת ביום; כמו כן מגיש אני להן באורח חפשי שחת מקצירים ראשון ושני (לפחות ארבע פעמים ביום), לא חל כל שינוי בלוח ההזנה של המספוא הגס.

ב: אני מגיש לפרותי כאוות נפשו תחמיץ תירס ושחת אספסת ותלתן. הפרות אוכלות כמויות קטנות יותר של מספוא גס, מאז התחלנו בגדישת המזון המרוכז.

ד: אנו מגישים שחת ברפת בכל עונות השנה, גם בעונת המרעה; כמו כן אנו מאביסים סחוט סלק ומולאסה. אנו עברנו משני קצירי שחת לשלושה על מנת לאלצן לאכול כמויות מספוא גס השוות לאלו שאכלו לפני שקיבלו את שפע המזון המרוכז.

ק: שחת טובה מוגשת חמש פעמים ביום ותחמיץ תירס — פעמיים. אנו מגישים לפי רותינו שחת כל השנה כולה, מבלי להתחשב במציאות או היעדרו של מרעה עסיסי. אנו מייחדים את השחת מן הקציר הראשון להגשה ביחד עם המרעה הרך והעסיסי.

אנו מגישים עתה את השחת לעתים קרובות יותר.

ט: אנו מגישים שחת בבוקר, תחמיץ בערב. מבחינה זו לא שינינו מאומה מן הנוהג הקודם.

מה אירע בשטח צריכת המספוא הגס?

ז: הן אוכלות פחות תחמיץ ושחת. שאיפתי היא שכל פרה תאכל לפחות 3.5-4.5 ק"ג שחת ליום. השאר יכול להיות תערובת, כל עוד תנובת החלב עולה.

ב: הן אוכלות פחות ממנו.

המוגש בשפע מסייע בידי להשיג זאת. וגם אם יש צורך לעתים למכור פרה זו או אחרת לבשר, הרי שבשעת המכירה מצבה הגופני טוב יותר. ד: בהחלט, כל עוד מחיר החלב יצדיק את ההוצאות על המזון המרוכז. ניסיונו היה מוצלח ביותר. המזון המרוכז הוא האחראי בעיקרו של דבר על העלייה שהשגנו בתנובות החלב והשומן. ברצוני להודות בהודמנות זו למומחים אשר יצר צוני לעלות על דרך זו ואשר סיפקו לי את כל היידע הדרוש לשם ביצוע השיטה. ק: כן. התוצאה היא יותר חלב ממספר קטן יותר של פרות.

ט: כן. מזון מרוכז בגודש, מספוא גס טוב יותר, הורעה מלאכותית וטיפוח בשיטת ההכלאה הינם, כנראה, בבחינת שילוב מוצלח. איננו יודעים מהו חלקו של כל אחד מן הגורמים הללו בהישג זה.

אנו רכשנו מייבש שחת (ללא חימום) בשנת 1953 וממערך שחת בשנת 1956. התחלנו עם עדר ג'רסיות מעורבות בשנת 1950. בשלוש השנים הראשונות הגענו לתנובה ממוצעת של 4,000 ק"ג חלב ו־204 ק"ג שומן. ביוני 1959 עבר עדרנו את ה־270 ק"ג שומן, והוא נשאר על רמה זו עד שהגיע לשיאו באוקטובר 1961 — 308 ק"ג שומן.

מזון מרוכז המוגש בגודש בתנאי שטח מצומצם כבמשקנו חסך לנו קניית מספוא גס מהחוץ משך שנים מספר.

(מתוך "הוארדס דיירימן", 25 בנוב' 1962).

של תערובת. מגרסה מיטלטלת גורסת את התערובת, כך שאין בכך משום בעייה.

ב: שום שינוי.

ד: למעשה לא נדרשת כל תוספת עבודה שהיא.

ק: אין תוספת ניכרת בעבודה, פרט להאבסה הנוספת של השחת.

ט: אנו מקבלים יותר חלב לשעת עבודה. אילו היינו מגישים פחות תערובת, אין ספק שהיינו נאלצים להאביס שחת ותחמיץ, יותר מאשר פעם אחת ביום, ובכך יש כמובן משום תוספת עבודה.

האם נראה לך שהנטייה להזין בקר חלב בשפע מזון מרוכז תימשך?

ל: דעתי היא שהנטייה תלך ותגבר כל עוד יקויים יחס המחירים הנוכחי בין החלב והמזון המרוכז. אלה הבוחנים את השיטה ייווכחו בתוצאות ויעברו למחנה חסידיה עד מהרה.

בסופו של דבר תלוי הכל בכושרה התורשתית של כל פרה ופרה. יש לדחוס בה כמות כזו של מזון מרוכז שתאפשר לה להראות את מלוא יכולתה. לעתים קרובות אין צורך להגדיל את העדר על מנת להרבות את ההכנסות, כל עוד לא סחטנו את אלו המצויות כבר בידינו עד הסוף.

ב: כן, אני סבור כך. דעתי היא שעלי להשיג את התנובות המאקסימליות על מנת לקבל את הריכוז הנאות מהשקעותי, והמזון המרוכז

הערות המביא לדפוס:

מה למדתי מחסידי המזון המרוכז האלה?

1. הם מווינים את פרותיהם בשיטה אינדיבידואלית בהחלט, מכל הבחינות: התנובה, מספר הארוחות במזון מרוכז (מ־2 עד 5), שקילת התערובת לכל פרה ולכל ארוחה, טעמה ואורח האכילה של כל פרה וכו'.
2. התערובת, בחלקה המכריע — תירס; ואצל אחדים נכללו גם השזרות בתערובת המ"מ.
3. תכולת החלבון הכללי בתערובות נעה בין 11% ל־14%, והיו משנים אותה בהתאם לגודש המנה.
4. הגשת המזון המרוכז באופן חפשי פוטלה לדעת כולם.
5. ההפרש בין שיטת הגודש במ"מ לבין המקובל קודם לכן התבטא באחד המשקים בתוספת של 450 ק"ג לפרה בשנה בס"ה!
6. הודגש מצד כולם ששיטת הגודש במ"מ מותנית בהפרש ניכר בין מחיר התערובת עבור 100 פאונד חלב לבין מחיר 100 פאונד תערובת.
7. רובם מעדיפים את התערובת שמתקינים במשק על פני הכופתיות.
8. מתכונת השומן בחלב לא הופחתה כלל מחמת המעבר לגודש במ"מ.
9. מנות המ"מ בתקופת היובש נעו בין 2.5 ק"ג ל־4.5 אצל רוב המשתתפים בשולחן עגול זה.
10. ההקפדה על אביסת הפרות במספוא גס, ובשחת בעיקר! אחדים אף חילקו את מנת השחת ל־3—5 ארוחות, ושחת משובחת יותר, תוך מגמה לדחוס לתוכן כמויות גדולות ככל האפשר.

אכן, ביצוע אביסה גדושה במזון מרוכז בשיטה כזו, ובתנאים של החוואים הנ"ל, אין כל ספק שמוצדקת היא מכל הבחינות שהן, אולם — אך ורק תוך הקפדה על כל הכללים שהקפידו עליהם, "חסידי" אלה של גודש ההזנה במ"מ.

י. ע.